

79 doğumluyum, 87 yılına kadar İstanbul'da yaşadım. İlkokulu orada okudum, Taksim İlkokulu'nda. Daha sonra babamın vefatıyla birlikte, hani büyük şehirden korktu annem tabii ister istemez. Henüz 28 yaşındaydı. O zaman annem, kardeşim ve ben Antep'e döndük. Ortaokul ve liseyi Antep'te okudum. Ondan sonra, liseyi bitirdikten sonra dershanede eski eşimle tanıştık. 17 yaşımıydım daha, çok erkendi her şey. Bu benim hayatımı değiştiren bir dönüm noktası oldu sanırım. Sonrasında üniversite üçüncü sınıftayken nişanlandık, üniversite biter bitmez evlendik. 21 yaşımıydım henüz. Yani hayatımın hiçbir taşı yerine oturmamışken, kendi kendimizi bulamamışken bir anda evli buldum kendimi, 21 yaşında. Sonra, Suruç'a tayinim çıktı, 1 yıl sonra. İlk yıl çalışmadım. Sonrasında hamileydim, göreve başladığımda. Daha 23 yaşında anne oldum. 41 yaşındayım, 18 yaşında bir oğlum var. Suruç'ta bir yıl çalıştıktan sonra tekrar Denizli'ye götürdü hikâye beni. Çünkü eşim orada çalışıyordu. İki yıl orada kaldık. Ama sürekli çatışmalar, sarsıntılar hep vardı. Yani, başından itibaren vardı. Çünkü, yani çok yanlış bir zaman, çok yanlış bir seçimdi. Çok iyi arkadaşımı ama çok iyi eş olmadık. Bunu söyleyebilirim.

Zaten şehirler ayırdı, evler ayırdı bir yıl, benim tayinim çıktı sonra, bir yıl ben Antep'e döndüm, o sözleşme gereği orada kalmak zorunda kaldı. Sonra bir yıl askerlik. Böyle böyle derken kopmalar başlamıştı zaten. Tek başına mücadele ederken ister istemez insan karşısındakine de yansıtıyor. Onu suçlamaya başlıyor. Belki bunların da etkisi vardı. Tek başıma doğuma gittim. Tek başıma bebek büyüttüm. Hala da tek başımızayız. Yani hep birbirimize destek olarak, birlikte büyüdük diyebilirim oğlumla. Sonrasında, sekizinci yıl, ben ayrılmaya karar verdim. Çünkü artık yürümediğini, o huzursuzluğun beni rahatsız ettiğini fark ettim. Hani huzursuz bir birlikteliktense huzurlu bir yalnızlıktı tercihim. Bu noktada hani hep şey diyorlar: "Niye yalnızsın hala?" Ben mutlu olmak için değil huzurlu olmak için eşimden ayrıldım. Sonrasında yine oğlum benimleydi. Birlikte bir hayat kurduk. Şu anda da devam ediyor. On yıl oldu eşimden ayrılalı. Hep yalnızdım, yalnız devam ediyorum. Bundan sonrası nereye götürür beni bilmiyorum. Belki mutlu değilim, kadın olarak mutlu değilim ama insan olarak çok huzurluyum. Anne olarak çok mutluyum. Bakalım hikâye bizi nereye götürecektir, onu bilmiyorum.

İlk çocuğum ben, sonrasında bir erkek kardeşim daha var, iki yaş küçük benden. Tarlaş'ında Çingenelerin, çalgıcıların arasında bir evde doğdum. Böyle çok eski.

Ermeni komşularımız vardı, Rum komşularımız vardı. Zaten ben büyürken de hep yanımızdaldı. Çünkü annem çok küçükmiş. On yedide evlenmiş, on dokuz yaşında ben dünyaya gelmişim. Beni büyüten, ismimi de koyan aynı zamanda, Ermeni bir komşumuz vardı mesela. Çingenerler vardı, onların çocuklarıyla oynardık. Yani çok böyle kozmopolitik bir mahalleydi diyebilirim. O Beyoğlu'ndan Tarlabası'na doğru inen, -belki biliyorsanız-, eski evler, işte arada ipler gerili, çamaşırlar asılı, falan, öyle bir yerde doğdum. Sonrasında babamın durumu iyiye gidince Cihangir'de bir ev alıp o tarafa taşındık. Yani çok fazla sokakta oynayan bir çocuk değildim. Yani aile itibarıyla. Annem biraz pımpiriklidir, hala öyledir. Ama komşularla ilişkilerimiz sıcaktı. Neden? Çünkü hepsi farklı köşelerden gelmişler, İstanbul'da birbirlerine tutunmaya çalışıyorlardı. Ben bunu fark etmişim, küçük olmama rağmen. Herkes birbirinin akrabası olmuş gibiydi. Mesela Kastamonulu komşularımız vardı, Erzincanlı komşularımız vardı, hepsi birbirinden farklıydı. Konuşmaları, yemekleri ve bu benim çok hoşuma giderdi mesela. O iplerden birbirimize yemek gönderirdik, aradan. Poşetle falan. Güzel bir çocukluk geçirdim. İstanbul'un en güzel zamanlarıydı yani. 80'lyi yıllarda İstanbul'da, Cihangir'de, Beyoğlu'nda yaşamak gerçekten çok güzeldi. Yani çok keyif alarak çocukluk geçirdim. Ama yarım kaldı. Ama güzel anılarım var diyebilirim İstanbul'da. Çok severim, çok özlerim hala.

Cihangir'e taşındığımızda yine çok, hani Cihangir'e varmadan, Taksim Hastanesi'nin hemen arkasında bir yerdeydi, orası güzeldi. Yeşilçam sokağına çok yakındı mesela. İşte komşularımız, Erol Taş mesela karşı komşumuzdu falan. Sonuçta İlyas Salman, Kemal Sunal falan gelip geçerken görüyorduk. Çocuk aklımla bunlar o kadar müthiş şeylerdi ki benim için... Veyahut sınıfta gayrimüslim arkadaşlarımız vardı, Taksim, Beyoğlu, yer itibarıyla... Üst komşumuz yine Ermeni'ydi. Alt komşumuz yine doğudan bir yerden gelmiş bir aileydi. Çok farklı insanlarla bir arada büyüdüm diyebilirim. En yakın arkadaşım Kastamonulu bir aileydi. Biraz daha mutaassıp, hani şu İstanbul'a göçle gelip kendi kabuğunda kalmaya çalışan, kendini o şekilde korumaya çalışan, ailelerden bir tanesiydi.

Babamın çok yakın arkadaşları vardı İstanbul'da. Büyüdüğü için –babam on altı yaşında kaçarak gidiyor İstanbul'a. Kimsesizken. Kokoreççilikle, Kabataş'ta kokoreççilikle başlıyor hayata. Sonrasında lokantamız vardı Taksim'de. Yani dedim ya, çok karmakarışık, çok farklı, çok böyle hani, bir yerden bir yere uçup giden, bir

yaşamı var diyebiliriz. Hatta arkadaşlarıydılar... (...) o Antep'ten Galatasaray'da öğretmen şu anda. Ben demiş, İstanbul'dan Antep'e gelmiş, Acaba hayatlarımız yer mi değiştirdi bir noktada. Ama yani hani her anını keyif alarak yaşadım diyebilirim. Yaşadıklarımın hiç pişman olmadım. Onların bana kattıklarına inanıyorum. İyi niyet (...) asla izin vermedim, ne olursa olsun, ne yaşarsam yaşayayım. Bunun yolunu aydınlattığına çok inanıyorum.

Oğlum iyi ki var mesela. Hani hayattaki tek pişman olduğum, tek duygularıyla karar verdiğim nokta evliliğimdi. Ben çok mantıkla hareket eden bir insanımdır. Tek duygularımı dinlediğim nokta evliliğim oldu. O da yanlış karardı. Ama hiç pişman değilim. Yaşadıklarımın keyif aldığım zamanlar da oldu, çok üzüldüğüm zamanlar da oldu. Ama bunlar beni ben yaptı. O yüzden pişman değilim yine de.

İstanbul'da okul hayatım güzeldi. Taksim İlkokulu'nda okudum yani tarihi bir av köşküydü. Onun büyüğü beni mesela çok etkilerdi. O kapılar, o merdivenler. Hani şu filmlerde olan okullar olur ya, öyle bir yerdi. Bir de çok küçük başladım. Beş buçuk yaşında başladım okula. Koskoca merdivenler, kapılar. Çok devasa gelirdi mesela bana. Sınıfta yine dediğim gibi farklı şehirlerden, gayrimüslimler vardı. Yanımda oturan arkadaşım mesela gelmişlerdi, göç etmişlerdi. Hala görüşüyorum onlarla. Face üzerinden falan birbirimizi bulduk ve hala görüşüyoruz.

Güzeldi, öğretmenim çok iyiydi. Sonra anlamlandırdım öğretmenimi. Yani ilkokuldayken çok anlamlandıramadığım, ama böyle çok sevdiğim bir insandı. Sonrasında, büyüdükten sonra, çocuklarının ismi mesela Özgür ve Evren'di. O zaman isimleri çok hoşuma giderdi ama nasıl bir insan olduğunu bununla değerlendiremezdim. Büyüdükten sonra tabi bunu değerlendirmeye başladım. Kendini geliştiren, çok aydın bir insandı. Güzel bir ilkokul hayatım oldu diyebilirim.

Annem ilkokul mezunu, babam ilkokul mezunu muydu, bitirememiş miydi, onu bile bilmiyorum. Ama hem annem hem babam eğitime çok önem veren, sanata çok önem veren insanlardı. Her hafta sonu tiyatro, hafta içi sinema... Mesela, tatillerin başında Cağaloğlu'na giderdik, hep birlikte kitaplar alınırdı, ben okurdum. Babam, sabaha karşı hani gazeteler çıkar ya, o günün gazetesini okumuş bitirmiş olurdu, ertesi günün gazetelerini sabah beşte gidip alıp gelirdi. Gazetenin ilanlarına kadar okurdum.

Hani eğitimli bir ailede büyümedim ama onlar eğitime çok önem veriyorlardı. Sanatla, sinemayla, tiyatroyla, kitapla iç içe büyüdüm. Çok kitap okurdum. Hatta öğretmenim kızardı, “Birazcık yavaş okusan” diye. İlkokul ikiden itibaren çok kitap okumaya başladım. Kitap okumaya başlamamın tetikleyicisi şimdi çok meşhur olan Şeker Portakalı. Hani o zaman hiç kimse bilmiyordu tabii. Yıllarca da kimse bilmiyordu. Antep fuarında, kitap fuarı mı vardı, Antep’te kitap standının olduğu bir fuardan annem almıştı. İlk okuduğumda, mesela o kitap bana çok haz vermedi. Sonrasında bir kere daha okumayı denedim. Ondan sonra, zaten başladı ve bitmedi.

İstanbul’da çok gezerdik. Babam gezmeyi seven bir insandı. Yani ailesiyle vakit geçirmeyi de seven bir insandı. Zaten her gün mutlaka bir, şimdi Gezi Parkı deniyor, o zaman Taksim Parkı’ydı... Hani oranın ilk yapılış aşamalarına falan hep şahit olmuşumdur. Çünkü dükkanımız da Taksim’deydi, ev de yakındı. Gidip gelirken dükkâna mutlaka parka falan uğrardık.

Birbirlerini çok seven, saygı duyan farklı insanlardı. Babam Kürt Alevi, annem Türk Sünni. Hiçbir zaman bunun çatışmasını yaşamadım, bunun sıkıntısını yaşamadım. Tam aksine birbirlerine karşı çok saygılılardı. Annem oruçken yemek pişirirdi babama, babam derdi ki “Aaa, sen bugün namaz kılmadın mı?” gibilerinden... Hani hiçbir zaman bunun sıkıntısını yaşamadım. Babam Kürt Alevi ama bunu hani çok fazla yaşamış bir insan değildi. Çok küçük yaşta zaten hayat mücadelesi başlamıştı. (...) farklı bir aile, sonra işte eşim Türk Alevi’siydi. Yani bizde her şey var diyebilirim. Böyle karmakarışık ilerleyen bir yaşam.

Bir tane kardeşim (...) o da öğretim görevlisi, akademisyen şu anda. Onla da iki yaş var aramızda. Küçükken tabii çatıştık. Ama şimdi çok seviyoruz birbirimizi. Erkek kardeşim var. Hani bir kız kardeşim olsun çok isterdim. Maalesef yok. Kızım da yok, kız kardeşim de yok, derim her zaman. Kardeşimle aramız iyidir, her zaman iyiydi. Hani büyük problemler yaşamadık, sadece çocukluğun verdiği çatışmalar, ufak tefek. Yaşlar da yakın olunca çok fazla problem olmadı. Hani birlikte oynayarak büyüdük diyebilirim.

Babam çok düşküdü çocuklarına. Hatta hep şey derdi: “Çocuklarıma bir şey olursa ben yaşayamam.” Ne yazık ki kendi erken bırakıp gitmek zorunda kaldı. Bazen onu

anlamlandırıyorum. Çok, hani, Anadolu toplumuna göre geç evlenmiş babam. Yirmi dokuz yaşında evlenmiş. Geç çocuk sahibi olmuş, çok kıymet veriyordu. Ben doğduğumda hastanede bütün hemşirelere kadar gül dağıtmış mesela, kırmızı güllerden. Hani eğitimsiz bir insan ama nezaketten, düşünceden de ödün vermeyen bir insandı. Çok şık bir insandı. Mesela lokantacıydı, dönerciydi, kokoreççiydi ama hep çok şık giyinirdi. Yani ben çok severdim. Annemden kıskandığım zamanlar olurdu diyebilirim.

Başta biz gelmeyi düşünmedik. Annem belki götürebilirim lokantayı dedi. Babamın yakın bir arkadaşı vardı, o da lokantacıydı, ona emanet etti. Hani kadın olduğu için çok kendi de gidemiyordu. Biz zaten çok küçüğüz. Ama baktı ki yürümüyor, hesaplar tutmuyor. Yani, hani dürüst davranmıyor karşısındaki insan. İster istemez, kadın, nasıl olsa tek başına diye... Kendine yontmaya başladığımı görünce... Bir de İstanbul'dan korktu annem açıkçası. Hani Cihangir, Tarlabası, böyle bir ortamda bizi kaybetmekten korktu. O yüzden sonra temelli Antep'e döndük.

Yani evimiz vardı, dükkân vardı. Dükkânı götüremedik. E, "Dükkânı götüremedikten sonra bizi bağlayacak hiçbir şey yok" diye düşündü annem. Antep'te akrabalarımız vardı. Sebep o yani. Hani çok büyük bir sıkıntı da yaşamadık açıkçası İstanbul'dayken. Ama hani burada tekiz, ne gerek var, dükkân da yürümedikten sonra "Devredelim, gidelim" diye düşündü annem. Çok kötüydü, onu hiç unutmam. Okula gitmedim ben günlerce. "Buradaki çocuklarla ben oynamam, bunlar nasıl insanlar" falan diye... Şimdi, yatırım amaçlı kenar mahallede bir ev almışlardı o zaman annemler. Oraya gitmek zorunda kaldık bir anda gelince. İşte buradaki çocuklar sümüklüler, bunlar nasıl çocuk? Bir gittim, hiçbir şey yani, İstanbul'da gördüğüm gibi değil. İşte, çok gerilerde kalmışlar falan. Birçok şeyi ben anlatıyorum öğretmen yerine. Sonra tabii annem bunun böyle yürümeyeceğini anladı, o evi kiraya verip merkezde, daha merkezde bir yere taşındık. Antep'in en iyi ortaokullarından birine gitmeye başladım, sıkıntı kalmadı. İstanbul'da ilkokulla birlikte Galatasaray Lisesi'nde kurslara devam ediyordum. Hani annem babam her zaman önem veren insanlardı eğitime. O zaman da ilkokulda dershaneye, kursa giden çok fazla yoktu. Ama ilkokuldan itibaren göndermeye başlamışlardı. Öğretmenim de çok bilinçli bir insandı, onun da yönlendirmesiyle. Annem çok azimli bir insan. Akıllı bir insan. Mesela yirmi sekiz yaşındaydı, ilkokul mezunuydu, Antep'e geldikten sonra ortaokul ve liseyi dışardan bitirdi annem. Halk

Eğitim'e kurslara devam etti. Usta ğreticilik yapmaya başladı. Birkaç yıl usta ğreticilik yaptı Halk Eğitim'de. İlkokul mezunundan lise mezununa gelene... Hatta biz birlikte giderdik açık lise sınavlarına. Ortaokul ve liseyi dışardan bitirdi. Halk Eğitim'e gitti iki yıl. Usta ğreticilik belgesi aldı ve usta ğreticilik yapmaya başladı. Birkaç yıl bunu yaptı ama her seferinde torpil bulmak gerekiyordu açıkçası, ne geçebilmek için. Bundan yoruldu, uğraşmaktan, hep bununla ilgili kaygılar yaşamaktan. Sonra mefruşat üzerine çalışmaya başladı.

Aslında gelirimiz vardı. Yani evler vardı, babamın maaşı vardı, ama hani koşulları daha iyileştirmeyi annemin amacı. İşte dershaneye gönderebilmek, daha iyi bir yerde yaşayabilmek... Mefruşatta çalıştı, sonra aşçılık yaptı bir okulda. Bu üç işle, işte biz üniversiteyi bitirene kadar bunlarla ilgilendi. Annemle yaşımız çok yakın. İşte annem on dokuz yaşında anne olduğu için yaşımız çok yakın. İster istemez bunun verdiği, hani yalnızlığım, her Şeyle mücadele etmenin verdiği gerginliklerini yansıttığı zamanlar oluyordu, hala oluyor. Neden? Çünkü her Şeyi kendi kontrol etmek istiyor. Çünkü bir anda, hani böyle tavuk civcivleri yanına eker ya, öyle bir başına kalan bir insan, yirmi sekiz yaşında. İlkokul mezunu, İstanbul gibi bir yerde, bir anda, tek başına kalmış. O yüzden annem çok mdahalecidir. Hala da öyledir. Devam ettiriyor, çünkü bazen ben kızsam da sonra anlamlandırıyorum kendi kafamda. Bir anda, diyorum, tek başına kalmış. Her Şeyi kendi kontrol etmek, korumak zorunda kalmış. Dolayısıyla, müdahaleciliği, korumacı tavrı, bazen yorduğu zamanlar epey oldu. Ergenlikte de oldu. Hala devam ediyor. Şimdi de ben de yalnız bir insan olunca ister istemez müdahalelerine maruz kalıyorum. Kardeşim biraz daha bu konuda, nasıl diyeyim, daha mı cesur desem... Müdahale kabul etmez yani o noktada. Ben daha çok her Şeyle ilgilenen, müdahale edilen kişi pozisyonundayımdır. Annemin hani, hayatın bütün yükünü derleyip toplayıp benim üzerimden çıkardığı zamanlar olur.

Aşk yoktu, ama çevremde açık olan çok insan vardı. Platonik de olsa. Lisede sadece birinden hoşlanmışım ama bir birliktelik pozisyonuna gelmedi. Sadece hoşlantı olarak kaldı. Hani bazen Şey diyorum: "İyi ki hoşlanmışım, her gün okula gidiyordum en azından." diyorum. O boyutta kaldı. Bir tane arkadaşım çok ısrar etmişti mesela lisedeyken. "ıkalım" falan vardı ya o zamanlar. Çok da yakışıklı bir çocuktu. "Hadi deneyelim." dedim cuma günü. Pazartesi geri gittiğimde "Ben vazgeçtim." dedim. Sonra kst o ocuk bana. Sonra bir ufak parti gibi bir Şeyler olurdu ya o zamanlar.

Orada Rus ruleti oynarken öldü. Ve biz küstük. Bunu hep hissederim, hep içimde bir ukde olarak kalmıştır. Onun dışında da olmadı. Bir komşu oğlu vardı mesela. Çok aşıkta bana. Sonrasında da ben evlendikten sonra yurt dışına gitti ve bir daha hiç dönmedi. Çok aşıkta. Hani bir daha beni görmek istemediği için gittiğini duydum ama bilmiyorum tabi o kadarını. Platonik bir aşıkta onunki. Hayatıma ilk giren eşim oldu ve son giren de o oldu. Belki, şu anda bunu yanlış buluyorum. Ama hani muhafazakâr bir aile yapısı olunca, “A bu doğruymuş, ne kadar, aferin kıza, hayatında bir kişi oldu, onunla da evlendi...” Ha bu çok çok yanlışmış, otuz kırk yaşımdan sonra anladım diyebilirim. Keşke insanları, erkekleri tanıyıp ona göre bir karar verseydim. Veya ona nasıl davranacağımı bilebilirdim belki. Yani ilk, son, tek... eşimdi.

Dershaneye gidiyordum. Liseyle birlikte de gittim. Ama çok yüksek yerler yazmıştım, kazanamadım ilk yıl. İkinci yıl, artık bizim bir tanıdık şey dedi: “Küçük bir dershane açıldı,” dedi, “Ama, sahiplerini tanıyorum, gel oraya yazdırayım seni.” dedi. “Büyük bir dershanede bilinmeye bir öğrenci olmaktansa küçük bir dershanede kullanılan bir öğrenci olursun.” Eşimle orada tanıştık. Yani çok çalışan bir insan değildim. Hiçbir zaman olmadım çok çalışan. Belki çalışsaydım daha iyisini yapabilir miydim bilmiyorum. Eğitim fakültesi hiç istemiyordum annem zorla, son gün, -tercih listesi önceden hazırlıyorduk o zaman-, son gün, hatta hiç unutmuyorum. Kendi yerde dikiş dikiyordu. Ben koltukta oturuyordum. “Ne olur bir tanesini silip sınıf öğretmenliği yaz” dedi bana. Sonra artık hazırlanmış listeden bir tane sildim, yerine sınıf öğretmenliği yazdım. Tek eğitim fakültesi tercihimdi ve onu kazandım. Üniversite yılları lise gibiydi zaten bizim okul. Hiç üniversite, kampüs havası yoktu. Küçük bir şehir, küçük bir okul. Yakın bir arkadaşım vardı, hala çok yakınımıdır. Hatta ben ona bazen ‘iç sesim’ diyorum. Hani arkadaştan, kardeşten, kendimden bile öte. Bazen kendime bile anlatamadıklarımı, söyleyemediklerimi ona söylerim. Biz ikimiz onunla... Hatta o kadar alışmıştı ki insanlar, beni görünce onu, onu görünce beni sorar olmuşlardı. Aynı ranzada, aynı sırada dört yıl birlikte geçirdik. Hani çok gezen bir insan değildim. Zaten Burdur’da gezecek çok bir yer de yoktur. Yani üniversitede de muhafazakâr yapımı devam ettirdim diyebilirim. Onunla baştan, hani, o kadar evliliğe götürecekt kadar bir ilişkimiz yoktu. Yine aynı şekilde onun çok ısrarıyla, hani ilk başta, “Ben bunu duymamış olayım, arkadaşlığımız bozulmasın” şeklinde yaklaşmıştım. Sonra bir daha aynı şeyleri konuşmak istediğinde, “E hadi deneyelim, yani, hani çok bir şey hissetmiyorum ama sen kırılma” gibilerinden başlamıştı. Sonra ilk iki yılda çok böyle

yakın değildik. Hatta bir dönem ayrıldık. Ben çünkü yürümeyeceğini, onun kişiliği ile benim kişiliğimin evlilik noktasında uyuşmayacağını az çok anlamıştım. Hani kader mi diyorlar, bilmiyorum artık, nasıl bir şey. O çok ısrarcıydı. O hiç vazgeçmedi. Hiç vazgeçmedi ama sonrasında çok büyük sıkıntılar yaşattı.

Biz burada iken görüşmeye, çıkma deniyor ya o zamanlarda, çıkmaya başlamıştık. Dershane bitmek üzereydi artık, sınava girmek üzereydik. Görüşmeye başladık. Sonra ben Burdur'a o Denizli'ye... Zaten çok şey bir insandı, ilgisiz, alakasız bir insandır. Gittik, pek görüşmemeye başladık. Yani o beni aramıyor, zaten o zamanlar cep telefonu falan da yok. O kadar eski bir zaman. Ankesörden ulaşamıyorum, edemiyorum. Her aradığımda başka şehirde çıkıyor adam falan. Böyle şehir içi gezmeyi bıraktım, her aradığımda başka şehirde çıkıyor. Ya birazcık bireysel, belki yanlış bir kelime. Arkasından konuşmayı hiç sevmem. Bencil bir insandır. Kendi yaşantısını önemser. O noktada hani sıkıntılar yaşayacağımızı biliyordum ama o hiç vazgeçmedi. Bir dönem koştuk. Yani bana kalsa ben hiç aramazdım. O tekrar ağlayarak aradı, "Vazgeçemeyeceğim ben" diye. Sonrasında nişanlandık. O "Vazgeçemeyeceğim" diye aradıktan sonra daha sık görüşmeye başladık. Ve ben yine istemediğimi söyledim. Baktı ki ben kaçacağım, işi resmiyete döküp kendini garantiye aldı bir noktada. Her şey gayet geleneksel oldu. Zaten geleneksel bir aileye sahip kendisi. Ailenin ilk üniversiteye giden kişisi. Dört tane kardeşi doğup ölmüş, sonra kendisi doğmuş. O yüzden çok kıymetli. İşte kurbanlarla falan büyütülmüş ailede. Tabii evlenmesi, istemesi, nişanı, onlar için çok büyük şeylerdi. Çok kıymet verdikleri için istemeye mesela kırk kişi gelmişti. Tabii benim ailemle onun ailesi farklıydı bu noktada. Benim ailem biraz daha şehrili bir yaşam tarzına sahip. Onun ailesi biraz daha köyle şehir arasında kalmış bir yaşamları vardı. Tabii birçok noktada şaşırdık. Hatta alışverişe gitmiştik. Bir baktım, yine bir sürü insan toplanmış gelmişler. Döndüm anneme, şey dedim, hiç unutmuyorum. Annem de hala bunu söyler: "Anne hadi ben çocuğum bilmedim, sen beni bu insanlara nasıl verdin?" demişim. Annem hala bunu söyler. Bana bunu söyledi ama ben, kafam aymadı. İşte müdahale etmedim, diye. Nişanlıyken de yürümeyeceğini birkaç kere anladım. İstemedim. Annem dedi ki, işte "Çok iyi insan, çok saygılı, yapma, etme, eyleme." Öyle öyle süreç devam etti. Gelinlik giydim. O da komik. Okulu uzattı eşim. Finalden çıktı, otobüse bindi işte akşam, sabah geldiğinde kına gecemiz vardı. İşte alışveriş... O arada kendi Denizli'de kalmaya devam etti. Rahat tabii, Antep'te alışverişti, düğündü, bütün işlerle yine ben ilgilendim.

Güzeldi, mutluydum. Yani eşimi çok seviyordum, o da beni çok seviyordu. Hala insan olarak severim, saygı duyduğum, değer verdiğim bir insandır. Ama işte evlilik ve sorumluluk noktasında çok farklı. O çok farklı, ben fazlasıyla önem veriyorum bu tür şeylere. O fazlasıyla önemsiz buluyor. Hatta bunu hani söyler de. Bu dünyaya o kadar şeyi dert etmek için gelmediğimizi, işte nerede akşam, orada sabah yaşamının doğru olduğunu hep savunur. Bu noktada tezattı.

Düğün çok kalabalıktı. Zaten hani dedim ya, çok değer verilen işte çok kıymet ve... Aile ilişkileri de öyle, kalabalık da bir aileler. Çok kalabalık bir düğün olmuştu. Her şey güzeldi. İstedğim gibiydi. Hani bir sıkıntı yaşadık mı? Ufak tefek işte alışveriş noktasında falan küçük sıkıntılar olmuştu. Onu da şu şekilde atlatıyorduk. Onun ailesine daha az bir fiyat veriyorduk. Benim aileme daha yüksek bir fiyat. Aslında ikisi de değil aldığımız şey, gibi. Öyle, yani. İkimiz de çalışmıyorduk daha. O dershanede stajyerdi, dershanede başladı sonrasında. Ben tayin istemedim o yıl. Nasıl olsa, dedim, ömür boyu çalışacağım. Bir yıl dinlenmek istiyorum. O yüzden tayin istemedim ilk yılımda. Denizli'de, kendi halinde bir semtte işte bir ev bulmuştuk. İşte o çalışmaya başladı ufak bir maaşla. Öyle bir yaşam kurduk. Benim için zor bir yıld. Aslında fizyolojik olarak rahat edeceğimi düşündüm ama psikolojik olarak bana getirilerini hiç düşünmemiştim. Hiç kimseyi tanımıyorum Denizli'de. Bir, işte ev sahiplerim var. Duvarlarla konuşur hale gelmiştim. İşte eşim dershanede yoruluyor, geliyor. Ben konuşmak istiyorum, dışarı çıkmak istiyorum. Ama o zaten enerjisini tamamen tüketmiş oluyor. Veya sohbetini edip gelmiş oluyor. Bu noktada sıkıntılar yaşadım Denizli'de ister istemez de.

Bütün arkadaşlarım göreve başlamış, ben başlamamışım. Yani zordu. Sonrasında hamileydim, KPSS'ye girdim tekrar. Göreve başladığımda hamileydim, tek başıma Urfa'ya gittim. O, o bir yıl çok büyük sıkıntılar yaşadım. Hamilelik, doğum, sonuçta küçük bir bebekle tek başıma Suruç'ta. O yıl çok çok çok zor bir yıld benim için.

Gelebilirdi aslında. O noktada büyük bir kırgınlık yaşamıştım. Çok yansıtmasam da kimseye... Hani özel sektörde çalışıyor. Kalkıp gelebilirdi, en azından Antep'e gelebilirdi. Ama şu vardı. Gidip tekrar dönülebiliyordu o dönemde. Tayin dönemlerini beklemek gerekmiyordu. Ama benim de tayinim bir türlü çıkmadı. O Denizli'de kendi evimizde kaldı, ben Suruç'ta bekar evi denilebilecek, hatta eşya bile almadım, neden, çünkü geri döneceğim. İlk dönem eşimin ailesi, annesi yanımda kaldı. Bebek doğduktan

sonra kendi annem yanımda kaldı. Yani hemen hemen her gün ağlayarak geçirdiğim bir süreçti. Zaten yaşım da çok küçük.

İlk göreve başladığım günü hiç unutmam. Okul müdürünün odasına girdim. Altı aylık hamileyim, az çok belli oluyor. “Senin gibileri Milli Eğitim öğretmen alıyor ya, daha ben ne diyeyim?” dedi. Ben başladım ağlamaya. Orada başka öğretmenler var. Eski öğretmenler, müdür yardımcıları. Adam tam bir aşiret ağasıydı zaten. Göreve başladım, dışarı çıktık. Öğretmen evinde kalırız diye düşündük. Yürüdük, öğretmen evinin önüne geldik. Oradan birileri çıkıyordu. “Burası öğretmen evi mi?” diye sorduk. Öğretmenlerdi, belliydi adamlar, “Evet, öğretmen evi,” dediler, “Ama kızım, sen burada mı kalmayı düşünüyorsun?” dedi. “Evet”, dedi annem. “Yok. Burası bayanın kalabileceği bir yer değil” dediler. Küçük bir bina zaten. O ara okul çıkışı oldu. Öğretmenler ve öğrenciler çıktı. Gelmeye başladılar. O öğretmen, öğretmen evinden çıkan öğretmen bir bayanı durdurdu, “Gel Jale hocam, bu arkadaşımız bugün senin misafirin.” Şimdi yabancı, hiç tanımadığım biri, annem mecburen kalamadı. Bir başıma, hamileyim, hiç tanımadığım bir evde kaldım gece. Uyudum mu, işte. Uyudum denilebilirse...

Sabah altıda kalktım, giyindim. Daha onlar uyurken çıktım ev aramaya. Zaten bir tane caddesi var Suruç’un. Yürürken baktım bir tane ev boş. Ama hiçbir şey yazmıyor. Önünde çocuklar oynuyor, dokuz on yaşlarında. Dedim: “Burası kiralık mı?” “Gel abla, gel, sana veririz” dedi. “Sen mi vereceksin evi?” dedim. “Tabii ben vereceğim” dedi. Yukarı çıktık, on yaşında bir çocuk, evi bana gösterdi. “Anne ben bu ablaya verdim evi” dedi. Çünkü, neden? Erkek o kadar önemli ki, çocuk bile otuz yaşındaki insandan daha çok söz sahibi. Bana on yaşındaki çocuk evi kiraya verdi. Öyle bir işte başlangıç hikayem var meslek hayatımızda. O arada karşı komşum çıktı, subaydı. Baktı, hamileyim. “Siz kahvaltı yaptınız mı?” dedi, “Hayır” dedim. Beni zorla kolumdan tuttu, içeriye kahvaltıya aldı. Hiç unutmayacağım günler. İşte kahvaltı yaptım, sonra okula çıktım. Çok yardımını gördüm, astsubaydı, eşi ev hanımıydı. O bir yıl boyunca inanılmaz, bana destek oldular. Sonrasında üç aile, memur ailesiydi apartmanda, hepimiz kapıya konduk. O da farkı bir hikâye. Ev sahibimiz silah kaçakçısıymış, bir gün kapıyı bir açtık, bütün bina şeyle dolu. Askerle, polisle dolu. “Siz kapıyı açtınız, siz beni şikâyet ettiniz” diye hepimizi kapının önüne koydu. Evet, evet. Benim tayinim çıkmış, ilişik kesme bekliyorum. Eşyamla kapıda kaldım, çocukla. Sonrasında ortaya çıktı ki silahların seri numarasına kadar verilerek şikâyet edilmiş, biz

ne bilelim? Ama, adam işte, memur olunca zaten, öyle bir zihniyet var. “Memursan her şey yapabilirsin” gibi bir zihniyet vardı. Hepimizi, üç daireyi de kapıya koydu. Öyle bir hikâye. Çok zordu. Doğum yaptıktan on sekiz gün sonra göreve başladım ben. Stajyerlik kursu vardı. Eğer ona gitmezsem tayin isteyemiyordum. On sekizinci gün göreve başladım bebekle birlikte, Antep’ten Urfa’ya gittim. Antep’te doğum yapmıştım. Küçük bir bebek. Yatak bile almadım. Çünkü her an tayinim çıkabiliyor. O zaman tayin dönemleri yok. Kursu bitirip hemen tayin istedim, 5 Mart. Hiç unutmuyorum, tarihler konusunda iyiyimdir. Ama benim tayinim ta kasımda çıktı. Denizli dolu bir bölge olduğu için kolay kolay tayin çıkmıyor. Bebeği aldık, gittik, yere bir tane minder açtık, onun üzerine yatırdık. Karşı komşu gördü, “Bu çocuk burada hasta olup ölsün mü?” dedi. Hani, yer nihayetinde. Hiç unutmuyorum, salonundaki koltuk takımının ikili koltuğunu getirdi, benim bebeğime beşik yapmıştı, yerde yatmasın diye. Çok büyük iyiliklerini gördüm o insanların. Çok iyi insanlardı.

Annem benimleydi, okula gidiyorum, geliyorum. Tamamen bir odanın içinde geçen bir hayat. Alışverişi çoğunlukla Antep’ten yapıp gidiyoruz. Zaten Suruç’ta bebek bezi bile bulmak mümkün değil. İşte, o zaman zaten bezler yeni yeni. Suruç’ta, hele bulmak hiç mümkün değil. Çok zorda kalırsam Urfa’ya gidip alışveriş yapıp geliyordum. Zor bir seneydi. Ama oğlumun varlığı biraz daha hayata bağladı diyebilirim. İlk dönem daha zordu. İkinci dönem oğlumun doğumu ile birlikte, hani şu lohusalık sancıları falan deniyor ya, hiçbirini yaşamadım. O doğumdan itibaren benim için bir mucizeydi. Çok farklı bir çocuktü. İlk doğduğu an bunu hissetmişim açıkçası. Doktor “Şu canavarı bir annesine götürün, gösterin” dedi. Bezin arasına sarmışlar ve bana bakan “Sen misin annem?” der gibi bir bakış vardı. Defterimiz var bizim. İlk günden itibaren defter tutmaya başladım oğlum için ve oraya da yazmışım, “Sen çok farklı bir çocuksun, biliyorum” diye. “Evet, öyleymiş” dedirtti bana oğlum. Bugüne kadar beni hiç üzmedi. Güzel bir çocukluk geçirdi. Hani anne baba ayrı olmasının eminim ki etkileri vardı. Ama bunu yansıtmadı, bunu kullanmadı, hep daha iyisi olsun diye uğraştı her zaman. Ben ve babası da bu noktada hani, birbirimize de destek olmaya çalıştık. Onu da asla tek kanatla bırakmadık. Hep yanındaydık. Her noktada, her özel gününde, bize ihtiyaç hissettiği her an ikimiz de yanındaydık. Bu noktada pek fazla sıkıntı yaşamadığını düşünüyorum. Tabii ki etkileri vardır, ama hani bize yansıttığı, kendi yaşadığı çok büyük problemler olmadı.

Denizli'ye geldim, yüz beş kilometrelik bir köye verdiler beni. İki buçuk saat sürüyordum, çünkü dağ köyüydü. Her gün iki buçuk saat gidip iki buçuk saat dönüyordum. On aylık, bebeğim on aylık. Ben her gün beş saat yol gidip geliyorum. Tabii çok yoruluyorum. Annem bizimle gelmek zorunda kaldı. Çünkü o kadar uzun süre, o kadar küçük bir bebeği bakıcıya emanet edemezsin. Evde üçüncü bir kişi oluşunun problemleri de oldu tabii ki. Mesela tekken aklıma gelmeyecek bir şey annem yanımdayken söylendiğinde, yapıldığında belki biraz rahatsız ediyor olabilirdi. Zaten eşim birçok noktada yetersiz kalan, umursamayan bir insandı ve bu noktada annem şunu yaptı, bunu yaptı, dedikçe ben daha çok gerilip onun üzerine gitmeye başladığımı fark ettim. Gezmeyi, tozmayı, yemeyi, içmeyi seven bir insandı. Bunun sıkıntılarını da yaşadık. Bir de belki doğru muydu, değil miydi, bilmiyorum ama, her zaman hayatında flörtözlük vardı. Bu biz görüşürken de öyleydi, flört etme evresinde öyleydi, fark ettiklerim de olmuştu daha öncesinde. Sonrasında evliyken de bu flörtözlüğü devam ettirdiğini biliyorum. Hani ilişki boyutuna gelen oldu mu, olmadı mı, o kadar araştırmadım da görmek de istemedim açıkçası. Belki bir kadın gözüyle bunu kaldıramayacağımı düşündüğüm için. Ama hep bu tür şüpheleri yaşadım. Bu tür ufak tefek ispatlar, kanıtlar hep oldu. Hala öyle bir insan. Yani hani ilişki boyutuna getirmez belki ama o flörtözlük, o zaaf her zaman vardı hayatında. Ve aslında kendisi de biliyordu. Hani evliliğin ona göre olmadığını. Tek eşliliğin ona göre olmadığını, birkaç cümlesinde hep bunu dile getirmişti. “Ben evlenecek bir insan değilim, evliliğe karşıyım, ***’ı kaçırmamak için evlendim.”

Bir keresinde bana şey demişti: “Ben seçimi çok iyi yaptım, seni seçtim. Sen doğru bir seçim yapmadın. Suç sende.” Ya bunlar hep zihnimden atamadığım cümlelerdir. Hatta yerini, anını bile hatırlarım. O cümleleri bana söylediği zamanları. Çok büyük bir bencillik bana göre. Yapamayacağını bile bile, o insanı elde edebilmek için onunla olmak çok büyük bir bencillik. Ve bu bencillik yüzünden, hani hayatım mahvoldu demeyeyim, -iyiyim, mutluyum, iyi bir hayatım var- kendimden eksilttim yani. Bu evlilik beni eksiltti. Hayatım belki daha farklı olabilecekti... Tek başına mücadele etmek zorunda kalan bir insan oldum. Yeri geliyor, insan ister istemez hani, şımartmayı, şımartmayı, işte beğenilmeyi... Belki bunları istiyorsun ama, bir noktadan sonra kendini eksiltmek istemiyorsun. Çünkü günümüz ilişkileri çok fazla buna müsait. Bir korku oluyor ister istemez. Hadi ciddi bir ilişki olsun desen, zaten ciddi bir ilişki yüzünden yaşamışsın yaşadığın sorumsuzlukları. O noktada böyle tek tabanca devam ediyorum.

Çok fazla hani ileriye dönük... Hani üniversiteye gitmeden önce vardı. Siyasal okumayı çok istiyordum mesela. Ama işte eşimin hayatıma girmesiyle birlikte hayaller tamamen evlilik, onunla birlikte olmaya odaklandı. Zaten çok küçüğüm. On yedi, on sekiz yaşında. Sonrasındaki bütün hayalim... Benim hayatımın çoğu da yani, ayrılırken şey demiştim: “Hayatımın yarısından fazlası bu adam. Hani ben onsuz bir yaşamı hatırlamıyorum bile.” Çünkü çok küçüktüm. Onsuz bir yaşam olmadı gibi bir şey benim için. Çok fazla böyle kendime dair hayallerimin olacağı kadar büyüyemedim açıkçası. Ben kendimle ilgili bir şeylerin farkına otuz yaşında vardığımı düşünüyorum. Otuz yaşımdan sonra kadın olduğumu hissettim. Otuz yaşımdan sonra kendimi bulabildim, kendimi tanıyabildim. Davranışlarımın, insanlarla ilişkilerimin nasıl olması gerektiğini otuzumdan sonra, hatta belki kırk yaşında, hani otuzdan sonra fark etmeye başladım ama, tam olarak kendim olduğum yaş kırk diyebilirim bu noktada. Yani bir anda, ben bir günde karar verdim demeyeyim de aslında uzun bir süreçti bu, ayrılmaya karar verişim. Olmayacağını hep biliyordum. Ama zamanını bekliyordum demek gibi bir şey. Hani hep sıkıntılarım vardı. Bunu çok fazla dışarıya yansıtmadım. Mesela çok şaşırılmışlardı insanlar. Ayrıldığımı ben mahkemeden çıkınca öğrendiler ve çok şaşırılmışlardı. Hatta hiç unutmuyorum. Koridorda şey demişti şimdi “Ben sana ne diyeceğim” dedi. “Geçmiş olsun mu diyeceğim” dedi. “Hadi.....sen geçmiş olsun de ben de darısı sana, diyeyim” dedim. Öyle gülmüştük. Ama o noktada işte herkes çok destek oldu bana.

Nasıl karar verdim? Aslında hep bu kopuşlar vardı. Gizlilik vardı. İşte bu telefonuyla banyoya girmeler, telefonuyla tuvalete gitmeler, beni yok saymalar. Aynı evin içinde yabancılaşmıştık tamamen. Kardeşinin düğünü vardı, ben İstanbul’a gittim kardeşinin yanına. Orada düşündüm, taşındım, olmayacak, yürümüyor... “Tamam, bitti artık” dedim. Ama geldiğimde yine bunu söylemedim. Zaten süreçte de sekiz yıl evli kaldık ama, altı ay annesinde kalır, bir yıl annesinde kalır. Zaten dört yılı ayrı evlerde geçti. Sürekli bir sıkıntı problem vardı. “Düğün bitsin” dedim, “insanların burnundan getirmeyeyim ben bu düğünü.” Düğün bittikten sonra bir gün, hiç unutmuyorum, dershaneye gidecek, çantasından gizlice anahtarını aldım, evin anahtarını, kapıyı kapattım. Kendi hala şey der: “Beni kapıya koydunuz”, gibi, falan der ama, başka türlü olmayacaktı. Fark etti anahtarının olmadığını, tekrar çaldı kapıyı. “Bu kapı sana açılmayacak bundan sonra” dedim.

Ve o gün hemen bir avukat ismi buldum. O gün harekete geçmem gerektiğini biliyordum. Avukatın kapısına gittim ama girebildim mi? Hayır. Dizlerimin titrediğini o anda hissettim yani. Hiç hayatımda yaşamadığım bir şeydi. O kapıdan geçebilmek, inanılmaz, böyle bir eşikti benim için. Yani bunu yapacak... “Yapmak zorundasın” dedim ama, yapamıyorum. Zor da olsa o süreci atlattıktan sonra –kendisi istemedi. Hala da der, “Ben asla ayrılmazdım”, diye- yani iki ay sürdü dava. Çünkü kendisi gelip imza atmadı. Anlaşmalı bir şekilde boşandık. Sonrasında yine benim hayat mücadelesi devam etti. İşte bir çocuğun var, onu en iyi şekilde eğitim alsın istiyorsun... İşte bir düzen... Aynı düzenin devam etmesi... Hani düzen sağlama konusunda çok problem yaşamadım. Zaten çok bireysel bir insan olduğum için... Sorumluluklar babında hep ben ön plandaydım. Maddi olarak hep sıkıntıları vardı, hala da var. O noktada ben hani ne maddi olarak ne düzen kurma noktasında sıkıntı yaşamadım. Yeni bir ev almıştık. “Onu ben öderim” deyip ben aldım. “O” dedi “ben ödeyemem.” Ondan sonra da ailem de destek oldu. Sonra bu mücadeleyle geçti bir zaman. Bir zaman ben bir (...) olduğunu unuttum. Tamamen unuttum. Yani bir kadın olduğunu, bir ben olduğunu unuttum. Bunu çok iyi anlıyorum. Şu anda anlıyorum. Sanki hani çizilmiş bir senaryo vardı ve ben o senaryoyu yaşıyordum. Hani duygularım yok, hislerim yok, kendim yok. Ben kendimi hissedemiyordum. Hissedemiyormuşum, bunu sonradan fark ettim. Bunu yaşarken çok fark etmiyordum. Hep bir koşturmaca, bir hengam... Çocuğu götür, çocuğu getir, şunu yap, bunu yap... Ta ki oğlum, 2017 yılında İstanbul’da bir liseyi kazandı. Ta ki o İstanbul’daki liseyi kazanıp ben bir başıma kaldığım an, (...) dedim, “Sen kendini unutmuşsun.” Varmış bir (...) aslında, ama işte, hep birileri için bir şeyler yaptığı için varlığından haberim yokmuş. Tek başıma kalınca bunu anlamaya başladım. Sonra yaşadıklarımı değerlendirmeye başladım. Bunların bana artıları neydi, eksileri neydi, ben nasıl bir insanım her şeyden önce? Şu an fazlasıyla dingin, sakin bir insanım. Ama süreçte böyle miydim? Hayır. Hele otuz yaşımdan sonra hiç. Yani, şunu şu anda fark ettiysem, o mesajla, telefonla bir şekilde ulaşıp anlatılacak. Şimdi öyle mi? Hayır. Bunu fark ettiysem aylar sonrasına, yıllar sonrasına bile bırakabiliyorum. Mesela çok telaşlı bir insandım. Şimdi tam tersine, “Şimdi olmasa da olur, bir süre sonra da yapabilirsin bunu, hiçbir zararı yok” diyorum. Çok titiz bir insandım, bu noktada bunun da yanlış olduğunu anlamaya başladım. Yine belki yapıyorum ama eskisi gibi değil. Yani artık neler yaşadım, neler kattı hayat bana, neler götürdü, bunları değerlendirip bana gerekli olanları kendime seçmiş pozisyonda hissediyorum kendimi artık.

Kendimi işte bu şekilde buldum yani. Değerler... Bu üç yıldır da yalnızım ya, bu yalnızlık süreci kendimi değerlendirmek adına müthiş bir dönüm noktası oldu benim için. Kırk yaşım da verdiği bir şey herhalde. Ama şey mesela. Ayrıldım ama ben kendi düzenimi asla bozmadım. Kendi evim vardı, kendi çocuğuma hayatıma devam et... Ki benim annem yalnız bir insan olmasına rağmen. Kardeşim İstanbul'daydı mesela o dönemde. Ama, yani ailem de bunu talep etmedi benden. Ben de böyle bir şey istemedim. Bu noktada hep yalnız sürdürdüm. Ondan öncesinde eşim varken de ben hep yalnızdım. İşte bir yıl askere gitti, bir yıl "Dershanede sözleşmem var", dedi gelmedi. Bir yıl kendi tayini çıktı, annesinin evine küsüp gittiği zamanlar her zaman oluyordu. Üç ay, beş ay, altı ay. Aslında, yani yirmi yıldır hep yalnız bir kadını. Bu noktada çok büyük sıkıntılar yaşamadım. Yalnızlığa alışkınım aslında ama oğlum vardı, onun varlığı, hani bir nebze olsun beni ayakta tutuyormuş. Veya kendimi unutturuyormuş. Önceliğim hep o oldu. Hani "Kendim için şunu yapayım, kendim için bunu yapayım" kaygım hiçbir zaman olmadı. Onun için yaptığım her şey beni çok mutlu etti bugüne kadar. Anne olmaktı önceliğim, (...) olmak değil. Tamamen unutmuşum. Hani laf olsun diye derler ya, kendimi unuttum. Yok gerçekten laf olsun diye değil. Bu tamamen, hani o süreci neredeyse hatırlamıyorum. Sanki o süreçte yaşamamışım gibi hissediyorum. Hani bunu sonradan hissetmeye başladım, ama o, işte kaç yıl, ilkokul birinci sınıftaydı, sekizinci sınıfa kadar. Yani o sekiz yıl sanki ben yoktum. Sanki tek beden, sanki sadece (...) hayatı vardı ve ben o hayatı yaşıyor gibi hissettim. Sanki o süreçte tamamen kendimi almış, bir kenara koymuşum, bir dolaba ve orada unutmuşum gibi. O süreç sanki benim için yok. Zaten, hani öncesinde de yalnız bir kadın olduğum için insanlar alışmışlardı. Hani beni gördüklerinde, evliyken bile eşimi soran olmuyordu. Çünkü hep yalnız bir kadındım. Az çok o yılların verdiği bir, nasıl derler, kendini ispat etmek denir ya, insanlara kendimi ispat ettiğimi düşünüyorum. O noktada, o yüzden hiç problem yaşamadım. Hep insanlar estek olmaya çalıştılar. Mesela, boşandığımı duyduğunda, neden, demedi kimse bana. "Sen bir karar verdiysen, doğru bir karardır, arkadayız. Bir şeye ihtiyacın olursa seninleyiz." Tek söyledikleri cümle bu oldu. Kimse bana, "Neden?" bile demedi. Yani "(...) karar verdiyse doğru bir karardır" dendi. Sorgulanmadı. Ve şunu biliyorlardı ki, hani bunula ilgili, polemik konusu, konuşma konusu yapmayacağımı birçok insan biliyordu. Şu anda da öyle. (...) deyince, insanlar ne yapacağımı az çok bilirler. O noktada ne komşularıyla ne ailemle ne okul hayatımda veya karşı cinsten her hangi bir olumsuz tepki almadım.

İnsan ilişkileri açısından şanslı hissedirim kendimi her zaman. Çok güzel insanlar tanıdım. Hayatımdaki... Yani birçok noktada çok şanslı hissedirim kendimi. O yüzden hayatımdaki insanlar açısından da çok şanslı değerlendiriyorum. İnsan ilişkileri konusunda hiç sıkıntı yaşamadım. Tam tersine çok güzel, çok kuvvetli insanlar... Yani sevdiğim sevenim çoktur der ya bazı insanlar... Öyle sevdiğim insan da çok, beni sevdiklerine inandığım insanlar da çok. Yani hani deniyor ya, insanlar artık şöyle olmuş, insanlar artık böyle olmuş, işte dost kazığı, komşudan işte uzak durmak lazım, akrabadan uzak durmak lazım, bunların hiçbirini yaşamadım. İnsan ilişkileri konusunda hiçbir sıkıntı yaşamadım. Bu noktada çok şanslı hissediyorum kendimi. Hep çok güzel insanlar girdi hayatıma. O yüzden hani, birlikte zaman geçirdiğim arkadaşlarım var tabii ki. Özellikle işte birkaç grup. Hani farklı farklı gruplar ama hafta içinde, ay içinde mutlaka görüştüğüm, bulduğum arkadaşlarım var. Genellikle kadın arkadaşlarım var. Birazcık erkekler konusunda muhafazakârim. Aslında çok sevdiğim, çok iyi anlaştığım erkek arkadaşlarım, akrabalarım da var. Ama hani büyürkenki süreç sanıyorum bunu etkileyen, kendini koruma, işte yalnız bir kız çocuğu, sonrasında yalnız bir kadın olmanın verdiği bir çekimsellik hep oldu hayatımda. O yüzden hani genelde çevrem kadınlar, arkadaşlarım, bulduğum, görüştüğüm... Mesela çok iyi anlaşsam bile bir erkek arkadaşımla oturup çay içmiyorum, içmem. Hani bu da tamamen yetiştirilme tarzıyla, yaşam tarzıyla oluştu gibi geliyor bana. Yanlış olmadığını biliyorum. Veya bunun hani benim için kötü bir şey olmadığını da... Ben bununla ilgili kötü bir şey de düşünmüyorum. Ama yapamıyorum. Sanırım büyüme koşullarıyla ilgili bu.

Salgın süreci biraz farklı oldu benim için. Çünkü ben iki buçuk yıldır bir başıma bir yaşama çok alışmıştım. Yani oğlum hep İstanbul'daydı. Hatta yazın bile Almanya'daydı. O yüzden yalnızdım. Hani böyle canım isterse pişiriyorum, canım isterse temizliyorum, bir anda tekrar girdi hayatıma, tamamen çıkmışken. Bir anda tekrar hayatıma girdi, bu noktada zorlandım açıkçası. Hani böyle ben kendime dair bir yaşam kurmuşum, zaten böyle kırk yaşımdan sonra enerjimin azaldığını da hissediyorum. Yatıyorum, yuvarlanıyorum falan. Tekrar hayatıma girince zorlandım açıkçası. Başta çok pimpirikliydim. Yani dışarı çıkmıyordum. Çıktığımda da geldiğimimde her şeyi baştan aşağı yıkıyordum falan. Hala market alışverişlerini online yapıyorum. Hala hepsini yıkıyorum. Çevremde çoğalmaya başladı, bunun olumsuz hislerini yaşamaya başladım. Hani öncesinde hiç yakın çevremde yoktu. Sanki böyle bir rüyadan uyanacak gibiydim, ama çok yakınımda olmaya başlayınca artık biraz da

korkutmaya başladı. Süreç zordu, hepimiz için zordu. İşte ergen yaşta bir çocuğu eve kapatmak zordu, o çok bun alıyor ister istemez, şimdi mesela dersleri online takip ediyor, bunun yetersizliği onu yoruyor, tabi onu bana yansıtıyor. Mesela sabah sınavı çok kötü geçmiş. Bir geldim ne kahvaltısını yapmış ne bir şey, hiçbir şey yememiş, oturuyor. Bu noktada artık YKS'ye hazırlanmaya başladı. Bu uzaklık onu yoruyor, okulundan ayrı olmak. Yani mesela okula çağırıldılar, sınava gitti. Geri geldi, iki gün sonra iptal oldu. Yani pandemiden dolayı hepimiz çok yorulduk.

Kapıyı açtım gece birde. “Anne bu hayat beni çok yordu” diyor, on sekiz yaşında çocuk. Yani onu duyunca oturup ağlamamak için zor tuttum. Anne bu hayat beni çok yordu... Çünkü on üç, on dört yaşında tek başına bir yaşam başladı onun için. Kendi ayakları üzerinde durmaya başladı. O ilk geceyi hiç unutmam, ilk gittiği geceyi. İnanılmaz zor bir geceydi. Ve on üç yaşında bir çocuğun bir gecede büyüyebileceğini öğrendim ben o gün. Bir gecede o cümleler değişti, ses tonu değişti. Kendini ifade ediş şekli değişti. Bir gecede değişebiliyormuş insan, onu gördüm. Çok kötüydü, çok zordu, ben aylarca kendime geledim. Her gün yolda giderken işte öğrencileri gördükçe, otobüste, yollarda ağlaya ağlaya okula gidiyordum. Günlerce ağladım. Odasının önünden geçemedim. Görüntülü arayamadım, konuşamadım. Telefonla aradığımda açamadım çoğu zaman. Çünkü biz hani doğduğu andan itibaren sanki bir beden gibiydik. Bir anda, hani büyüdüğü bir kenara, bir anda başka bir şehirde yaşamaya başladı. Çok zor bir süreçti. Ama onun orada mutlu olduğunu, dönüştüğünü, beni geçtiğini, ufkunun genişlediğini gördükçe rahatladım. Onun mutlu oluşu, huzurlu oluşu beni rahatlattı. Ama ilk dönem çok zordu. On üç yaşında bir çocuk, diyorum, havaalanında kapıyı bulabilecek mi, uçağı bulabilecek mi, okula varabilecek mi? Zaten gün içinde yüzlerce mesaj, okula vardın mı, yurda vardın mı, taksiden indin mi, sen? Ama sonra bunların hepsi, yavaş yavaş geçti tabi. Çok büyük problemler yaşamadık biz. Hani o ergenlik sıkıntıları çok fazla olmadı. Saygılı bir çocuk. Tabii dönem dönem ister istemez bir çıkışmalar oluyor. Onda da oluyor. Ben de yetemediğim anlarda, hayat beni çok yorduğu anlarda ona haksızlık ettiğimi fark ediyorum. Bir anda ondan çıkardığım zamanlar oluyor. Onun da işte, tabi bu pandemi süreciyle birlikte, zaten ergenlik zor bir süreç, üniversiteye hazırlık süreci var, üstüne pandemi, hepsi bir araya geldi. Ama buna rağmen iyi yönetti süreci. Hani çok büyük tartışmalar, kavgalar, hakaretler asla olmadı. Zaten çok saygılı bir çocuk. Ben de ona saygılıyım. Hani onun istekleri, düşünceleri önemlidir. Hiçbir noktada şunu yap dediğimi hatırlamıyorum. Dün hatta çok şaşırıldı.

“Ders çalışmayacak mısın?” dedim, “Sen hiç ders çalış demezdin. Niye bana ders çalış diyorsun?” dedi. Şaşırdı ama o tamamen böyle, hani düşünerek söylediğim bir şey değildi. Mesela İstanbul’a gitmeye karar verdiğinde, istedim mi, yani bir yandan çok istedim. Çünkü dünyaya bakış açısının değişeceğini biliyordum. Burada bunu elde edemeyeceğini biliyordum. Bir yandan ondan ayrı kalmak çok korkuttu, çok zor geldi. Ama kararına müdahale etmedim. Yani babası da etmedi, ben de... Onu büyütürken biz hep ona saygı duyarak, hani başarılı bir insan olmasından öte, donanımlı bir insan olmasını gözeterek büyüttük hep. Yani o da hani, derler ya hani, bazı tarlaya ekersin de ürün alamazsın, o da verimli bir tarlaydı. Ektiğimizi fazlasıyla verdi bize. Yani harika bir evladım var diyebilirim. Ergenlikte de çok büyük sıkıntılar yaşamadık, saygısını hiçbir zaman kaybetmedi yani. Çok şanslıyız bu noktada kesinlikle...

Haftada dört gün okuldayım, bir gün uzaktan. O da zamanla çok değişti. Ben yaşın etkilerine, tecrübenin etkisine çok inanıyorum. Hani ilk başlarda biraz daha ne düşünüyorsam söylüyordum, biraz daha fevri davrandıklarım, zamanlar oluyordu. Ters düştüğüm zamanlar oluyordu. Yanlış kelimeler kullandığım zamanlar oluyordu. Yanlış çıkışlar yaptığım zamanlar oluyordu. Akademik anlamda da yetersizmişim dediğim noktalar varmış tabi ki. Ama zaman içinde bu geliyor, değişiyor. Yani hakkını ararken de nasıl konuşacağını öğreniyorsun, yanlış müdahale ederken de. Bunlardan hiç vazgeçmedim. Yanlış, haksızlığa karşı durmaya hala devam ediyorum. Ama bunun yolunu yöntemini öğrendim diyebilirim. İş hayatı bana bunu öğretti. Nerede, ne zaman, ne yapacağımı, ne söyleyeceğimi, zaman içinde öğrendim. On dokuzuncu yılım meslek hayatımda. Yani çalışma hayatı çok farklı bir hayat. Bir kelimenle huzursuz bir ortama atabiliyorsun kendini. Bir kelime yanlış çıktığında ağzından, o karşıdaki insanla ters düşüp, ondan sonra ayakların geri geri giden bir işe sahip olabiliyorsun. Bunu ilk başlarda hani gördüm. Denizli’deyken, Urfa’dayken... Kendim çok fazla yaşamadıysam da çevremdeki insanlarda gördüklerimden de kendime pay çıkardım. Şimdi de yani iş anlamında çok büyük sıkıntılar yaşamıyorum. İletişim konusunda çok yol kat ettiğime inanıyorum. Kime nasıl, neyi söyleyeceğimi öğrendim yani. Meslek olarak da on dokuz yıl az bir zaman değil. Neyi, ne zaman, nasıl öğreteceğime, tamamen artık oturduğumu düşünüyorum. Yani, belki başta oturup ağladığım zamanlar da oldu, ilk başladığımda. Plan ne bilmiyorum ne yazacağım deftere, onu bilmiyorum. Birilerine soruyorum, onlar tecrübeleriyle hiç umursamıyorlar. “Boş ver hocam ya” deyip geçiyorlar. Oturup ağladığımı biliyorum ben. Ama şimdi her şey yerine oturdu,

mesleki olarak da... Ben mesleğimi çok severek yapıyordum. Hala çok seviyorum. Ama şu andaki zorluklar, şu son beş yıldır yaşadıklarım, mesleğimden soğutma noktasına getirdi beni. Göçmenlerin sınıfları kalabalıklaştırması, onlarla yaşadığımız zorluklar, dil problemi, sınıf mevcutları... Bunlar tamamen mesleki yorgunluğa sebep oldu bende. Hatta hep şey diyordum geçen: “Beni emekli etseler”, falan. Sonra bu pandemi çıktı, altı ay okula gidemedik. Dedim, “Hayır, emekli olamazmışım ben. Sadece söylüyormuşum bunu”.

Mesleğimi çok seviyorum, iyi yaptığıma da inanıyorum. Vicdanım rahat bu noktada. Yani, hani Suriyelilerin oluşu mevcutları çok kalabalıklaştırdı. Kırk beş kişiyle birinci sınıf okuttum ben. On beş tanesi Suriyeli, on biri hiç dil bilmiyor, Türkçe bilmiyor. Zaten birinci sınıf inanılmaz zor bir sınıf ve bunun kırk beş... Ya çocukları oturtacak yer bulamıyordum. Çocuğa yazıyı göstereceğim, üç kişi oturuyor. Ayağa kaldırıyorum çocuğu, bekletiyorum, öbürüne harfi nasıl yapacağını gösteriyorum. Çocuk Türkçe bilmiyor, suratıma bakıyor. Öğrenmediler mi, öğrendiler. Hepsi öğrendi. Ama nasıl? Hani Türkler nasıl Kur’an okuyup anlamıyor, Arapçayı okuyor ama anlamıyor ne olduğunu... Suriyeli çocuklar da okuyorlar, dikte de yapabiliyorlar, yazıyorlar, ama anlama noktasına geldiğinde tamamen suratıma bakıyor çocuk. Şu pandemi süreci onları da çok olumsuz etkiledi. Neredeyse Türkçeyi unutup geri gelmiş çocuklar. Bu noktada çok zorluk yaşadık, hala yaşıyoruz. Sınıfların üçte biri, bazı sınıflarda Antep’te yarısı, Suriyeli öğrencilerden oluşuyor. Hani sınıf mevcutları daha az olsa belki, daha mı kolay olur. Rehabilit edilseler, öyle hayata katılsalar daha mı kolay olur? Ya bunun bir çıkış noktası olmalı ama biz bunu yapamıyoruz maalesef.

“Antep çok eğitimi önemseyen bir şehir değil” diye düşünülüyor. Başarı sıralamasında da hep çok gerilerde Antep. Bununu şuna da bağlıyorum. Çok kalabalık bir şehir, çok alan bir şehir. Antep’in kendi halkına baktığımızda, hani çok yaşlı, altmış, yetmiş yaşındaki insanların bile eğitilmiş olduklarını görebiliyoruz. Ama bu sonradan göçle birlikte, eğitimde çok son sıralara geçti diyebilirim ama çok başarılı öğrenciler de var. Oğlum girdiği yıl Robert’te, sadece kendi okulundan beş tane öğrenci vardı, kayıt listesinde. Yani çok önemseyen bir kısım da var, hiç önemsemeyen bir kısım da var. Belki en tepedeki, piramidin en tepesindeki dar, ama bunlar gerçekten çok çaba sarf eden insanlar. İşte yurt dışında dil eğitimleri, ondan sonra burada en iyi okullar, bakıyorsun İstanbul’daki Fransız koleji, Robert koleji, Koç lisesi, bunun içinde

Antep'ten kaç öğrenci var. Yani seksen bir il varken Antep'ten dört beş öğrencinin olması, seksen kişinin, yüz kişinin içinde, hani güzel, şaşırtıcı da bir noktada. Hani "Antep önemsemiyor"r diyorsun, açıyorsun Robert'in listesini, on tane Antep'li var, seksen kişiden. Yani o yüzden çok zıtlıkları içinde barındırdığını düşünüyorum Antep'in bu noktada. Derece çıkardığı, YKS öğrencileri var, TEOG öğrencileri var, ama bir yandan da sıfırlarla dolanan bir sürü, yani alt segment daha geniş diye düşünüyorum. Ki bunda sınıfların kalabalıklığı çok büyük etmen, onun dışında işte göçle gelen, işte organize sanayinin oluşumun verdiği sırf çalışmak için gelen, yaşama tutunmaya çalışan insanların bulunduğu bir topluluğa sahip. Antep'in alt segmenti tamamen dışardan göçle gelmiş, sadece dertleri işte, tutunabilmek, bu noktada işte eğitim, kültür, tamamen bir kenarda kalıyor diye düşünüyorum.

Şimdi yine iki ayrı noktada değerlendirebiliriz bunu. Bir, işte Antep'te yüzyıllardır yaşayan insanlara bakarız, bir de göçle gelen kısmına bakarız. Ama bu noktada Antep çok sıkıntılı değil. Kız çocuklarının eğitime önem verildiğini düşünüyorum. Belki eskiden bu kadar değil miydi? Ama yoo, yani, hani altmış beş, yetmiş yaşında Robert mezunu insanlar var Antep'te mesela... Düşününce çok şaşırtıcı geliyor. Tanıştığında çok şaşırtıcı geliyor bana. Ama geçmişten beri, hani eğitime önem veren bir kitle var. Ama bir yandan da hiç eğitimden haberi olmayan, işte doğudan göçle gelmiş veya Antep'in köylerinde küçük bir alanda yaşamaya devam eden insanlar da var bu noktada. Ben kendi yaşamımı da üç bölüme ayırıyorum. İşte bu ortaokul, lise dönemim, sonrasında zaten burada değildim. Antep'e 2005 yılında tekrar döndüm ben. 2005 ve Suriyelilerin göçle gelmeye başladığı bir yedi sekiz yıl öncesi, 2005, 2012 arası, 2010 arası farklı bir dönem. 2005'le 2015 arası diyebilir miyiz? Daha doğrusu 2012 falan. Orası farklı bir dönem. 2012'den sonrası daha farklı bir dönem. Bu üç dönem birbirinden çok farklı ve Antep son yıllarda çekilmez hale geldi diyebilirim. Çünkü iki milyonu aştı, şehir kaldırmıyor. Kültürel anlamda da yoz bir şehir olduğunu düşünüyorum. Hani bunu şehrin dışına çıktığımızda daha çok fark ediyoruz. Geçen yaz, mesela Trakya'ya gittim. İnsanların davranışları falan o kadar değişik geldi ki.. Çünkü Antep'te alışmışsın, adam sana yol vermesin, adam geçerken sana çarpsın geçsin, yolunu kessin, dönsün baksın... O kadar alışmışsın ki... Nezaket artık biraz garip gelmeye başlıyor bu noktada.

Antep, nasıl diyeyim, insan ilişkileri konusunda biraz yoz bir şehir. İnsanlar biraz daha bencil düşünebiliyorlar, nezaket biraz geride kalabiliyor. Ne kadar eğitilmiş olduğunu bilirsen bil, bir noktada daha çok ben merkezci yaklaşabilen insanlar var, gösteriş merakı çok fazla. Son dönem özellikle. İnanılmaz bir dönüşüm yaşadığı şehir. O evlerin lüksü, arabaların... Ya şurada, camın önüne oturduğumda, bir iki tane, şu anda, mesela trafik ışıkları var önümde ve görüyorum. Bir tan bile yani eski model araba yok. Hepsi son model. En pahalıları düşününce... Trilyonluk arabalarla geziyor insanlar. Ve bunu önemsiyorlar. Yani bu onlar için bir statü göstergesi... İşte bir milyonluk arabaya binmiyorsa, bir milyonluk evde oturmuyorsa, o insan kendini zenginden saymıyor neredeyse Antep'te. Bir çoğunluk çok zengin, bir çoğunluk çok fakir. Öyle bir sıkıntı da var. Diyorum ya, Antep her noktada, eğitim olsun, kültür olsun, ekonomi olsun, zıtlıkların bir arada olduğu bir şehir. Yani en üst ve en alt kopuş içinde olduğunu düşünüyorum. Hani bazı şehirlere bakarsın, orta, piramidin ortası şişkindir. Ama bizde en üst ve en alt şişkin. Sanki orta sınıf çok az. Gerçi o da memurlardan kaynaklı bir orta sınıf oluşmuş durumda. O dönemde Antep biraz daha küçüktü. Antep'in çok merkezinde yaşadık biz hep. Hani kenarlara doğru yavaş yavaş gelişmeye başladığını gördük. Bununla birlikte, işte sanayi o zaman bu kadar büyük değildi, sanayinin gelişmesiyle birlikte göç almaya başladı. İnsan ilişkileri, hani Antep'in yerlilerinin kendine has şeyi vardır. İşte biz yerlisiniz gibi bir yaşam tarzları vardır. Öte yandan Antep'in işte köylerinden gelenleri vardır. Onların kendilerine has bir yaşamları var. Bir de dışardan göçle gelenler var. Bu noktada da herkes kendi içinde, hani kast sistemi gibi kendi içinde yaşamaya devam ediyor.

Güzeldi Antep'in ilk dönemleri. Mesela 2000'li yıllarını, ben Antep'in, eski İstanbul'a benzetirim. Hani o seksenli yıllar... Hep bir on yıl geriden gittiğini düşünüyorum. Ve bundan on yıl sonra şu anki İstanbul gibi olabileceğini öngörebilirim Antep'in. Hep yani, mesela seksenlerde... İstanbul'un seksenlerini Antep doksanlarda yaşadı. İstanbul'un iki binlerini Antep doksanlarda yaşadı. Hep bir geriden geldi ama sanki takip ediyor gibi geliyor. Çünkü her iki tarafı da sürekli gözlemleyebildiğim için... Kardeşim İstanbul'da yaşamaya devam etti. Sürekli gidip geliyordum, Antep'te zaten yaşıyorum, görebiliyorum. Doksanlı yılları güzeldi. Doksandaki sonraki yıllar, zaten, 2005'e kadar burada değildim. Üniversite, sonrasında başka şehirde yaşam... 2005'te geldiğimde de çok mutlu oldum. İyi ki gelmişim, dedim. Çok güzeldi. O dönemler de gayet iyiydi Antep. Hani trafik bu kadar yoğun değildi, yaşam biraz daha kolaydı. Son

beş yıldır Suriyeliler, göç derken yaşam çok zorlaştı. Çok kalabalık şehir. Kaldırmıyor artık. Ne yollar kaldırıyor, ne şehir kaldırıyor. E yani büyük şehir yaşantısı haline döndükten sonra, tabi zorlanmaya başladık. Kadınlar noktasında çok çağdaş olduğunu düşünmüyorum açıkçası. Tamam, kadınlar sokağa çıkarken falan tabi ki rahat çıkabiliyor, büyük bir şehir. O kadar, hani, geri kalmış bir yer değil. İlerlemenin olduğu bir şehir. Ama yine de kadına demeyelim de, insana saygının az olduğu bir şehir olduğunu düşünüyorum. Tabi bunun akabinde de kadınlara saygı da az. Yani yolda yürürken ne giydiğine dikkat etmen gerekebiliyor ne yaptığına dikkat etmen gerekebiliyor. Kadın sürücüyse arabana siyah film çekmek zorunda kalabiliyorsun. Yani çünkü adam seni kadın gördüğünde önüne arabayla atlayabiliyor. Hep böyle kadınları bir ikinci planda görme hâkim yani. Eğitimli olsa da aynı şey geçerli, eğitimsiz olsa da aynı şey geçerli. Bakıyorsun adam, okumuş, master yapmış, ama aynı kabalık devam ediyor. Bu tür örnekler çok fazla mesela Antep'te. Yani Antep'in mesela.. Benim babamın mesela... Fotoğraf çekmeyi çok severdi benim babam. O yüzden çok fazla fotoğraf arşivi vardır bizde. Antep'le ilgili, eski Antep'le ilgili, eski İstanbul'la ilgili... Bakıyorsun insanların kıyafetlerine varıncaya kadar çok farklı. Yaşam tarzları... Ben kendi akrabalarımın da gördüm diyebilirim bunu. Tamamen daha demokrat yaşam tarzı olan insanlar 2000'li yıllarla birlikte daha muhafazakarlaşmaya başladılar. Yine yaşam tarzları olarak belki sürdürüyorlar. Ama dışardan görüne baktığında biraz daha muhafazakâr bir yaşam tarzı var. Bu noktada da yine şöyle diyebiliriz. Hani gerçek Antep'ilerde çok fazla bunun etkisini gördük diyemem. Ama hani böyle çevreden gelen insanlar, şehri daha böyle muhafazakarlığa doğru götürdü diyebilirim. Özellikle böyle Mardin, Van, o çevrenin insanları biraz daha bu noktada tutucular. Şehrin çoğunluğunu oluşturmaya başladıktan sonra da ister istemez yapısını da etkilemeye başladılar. E, ne oluyor? Diğer taraftan aile istediği kadar demokrat olsun, bakıyor, o kızın giyim tarzı çok hoş, o da ona özeniyor. Veya evlilikler sebep oluyor. İşte sen demokrat bir ailesin ama bir anda bir damat geliyor, bir gelin geliyor aileye ve ailenin demografik yapısını tamamen değiştirebiliyor. Mesela gittiğim mahalleye göre bile farklı giyindiğim olabiliyor. Okula giderken farklı, kendi yaşadığım yerde farklı giyindiğim zamanlar oluyor tabi ki. Veya düşünüyorum, bu orayı kaldırır mı, gittiğim yere uygun mu, diye düşündüğüm zamanlar oluyor. Bir taraftan benim akrabalarımın bir kısmı çok fazlasıyla muhafazakârlar. Mesela oraya giderken... Şu noktada, başta, “Neden bunu yapıyorum?” diye sorguladım kendimi. “Onlar benim evime gelirken kafalarını açıyorlar mı?” dedim. Hayır. Ama sonra şunu

düşündüm: “Kendi eşlerini tamamen bürürken, kapatırken onların da beni görmeye hakları yok” diye düşünerek ben de oraya giderken daha kapalı kıyafetler tercih ediyorum mesela.

Hani ben çok zorlanmıyorum. Ekonomik olarak iyi bir durumdayım. Az çok yılların verdiği bir mücadeleyle belli bir noktaya gelmiş durumdayım. Ama hani, mesela, şu anda, kendim için değerlendirmeyeyim, kendim olarak kolay. Ama bir kadın olarak düşündüğümde zor olduğunu düşünebiliyorum aslında. O kadar kabuklaşmış bir insanım ki ben, o kabuğa yaklaşılmaya insanlar korkuyorlar. Bunun farkındayım. Ama en ufak bir açık nokta bulabilseler, o kabuktan içeriye sızmaya çalışabilecek insanlar olduğunu az çok tahmin edebiliyorum. Başka insanların yaşamlarında bunu görebiliyorum. Yaşadıkları zorlukları hissedebiliyorum. Toplumsal olarak bunun böyle olduğunu düşünüyorum. Antep’le mi ilgili, bilmiyorum. Bilinçli bir şekilde insanların yönlendirildiğini düşünüyorum. Ahlaki yozlaşmanın çok üst düzeyde olduğunun farkındayım ve bunun bilinçli yapıldığını düşünüyorum. İnsanlar tamamen seks odaklı makineler haline getirilmeye çalışıldığını hissediyorum. Nasıl ki Arap toplumlarında böyle bilinçli bir politika yürütüldü ve devamında darmadağın olan insanlar oldu. Bizde de bunun yavaş yavaş etkilerinin olduğunu hissediyorum aslında. Antep de buna dahil tabi ki. Ama bunun sadece Antep’le sınırlı olduğunu da düşünmüyorum. Doğru mu yanlış mı bilmiyorum ama böyle bir düşüncem var yani toplumla ilgili. Yine o muhafazakârlığın altında bunu yaşadıklarına inanıyorum ben. Muhafazakarlığın da bilinçli bir şekilde oraya odaklandığını, seksin de bilinçli bir şekilde odaklandığını ve birbirinin de iç içe geçtiğini düşünüyorum ben. Yani muhafazakarlık adı altında bunun çok daha uç noktalarda yaşandığına inanıyorum.

Suriyelilere zaten, yazık, böyle metalaşmış durumdalar. Böyle alınıp satılan bir şeymiş gibi. Şimdi bakıyorsun adam atmış, yetmiş yaşında, karısı ölmüş, gidiyor, yirmi otuz yaşında... Suriyeliyse, hani çaresizlikten mi artık, nedendir bilmiyorum. Bu tür evlilikler var, ikinci eş olarak yaşamaya başlayanlar var. Çok küçük yaşta, büyük yaşta insanlarla evlendirilenler var. Yani onların durumu çok daha kötü diye düşünüyorum. Bir de hani insanlar artık öyle bir şekilde bakıyor ki, “Bu Suriyeli kadın, ben bunu rahatlıkla elde edebilirim.” Bu ne ki? Hani böyle, nasıl diyeyim? Şişme kadın muamelesi yapan insanlar var. Hani böyle, çok kolay elde edilebilir, ortada kalmış insanlar. Nasıl olsa hani, bunlar çaresizler. “Üç beş tane altınla, işte şunla bunla

kandırabiliriz” gibilerinden bakıyorlar. Çaresizliklerini kullanıyorlar bazı noktada. Çok zor.

Ben kızım olsun çok istedim. Çok, çok istedim. Ama zaman içinde bu fikrim değişti. “İyi ki kızım olmamış”a dđnüřtü. Biliyorum ki bu çok bencilce bir düşünce “İyi ki kızım olmamış” demek. Ama hayatın gerçekleri de var bir noktada. İstedim kadar “Kız olsaydı, işte hakları olurdu, şöyle yetiştirirdim, böyle yetirirdim” de diyemiyorum. Çünkü toplumun belli bir yapısı var. Ve onun içinde kaybolup gidecekti. Hayatın bütün yükünü kadınlar taşıyor. Ve benim kızım olsaydı o da bunu yaşayacaktı. şimdi oğlum olduğu için o yük taşımayacak, o rahat etsin gibi bir düşünce değil benimkisi. Tamamen kızım olsaydı kadın olmanın zorluklarını yaşayacak olmasından dolayı şimdi iyi ki kızım olmamış diyorum. O derece yani. Çok istediğim bir şeye bile iyi ki olmamış diyecek boyutta. Türkiye’de kadın olmak gerçekten çok zor. Ama güçlü bir kadındım. Kendimi yok sayıp demir bir şeyi hapsedmişim, yani demir bir kafese hapsedmiş gibi bir kadındım. Neden böyle olsaydı, gerek var mıydı? Onu sorgulayabiliriz tabi ki. Keşke böyle olmasaydı. Keşke kendimi unutmak zorunda kalmasaydım. Ayakta kaldıysam, sıkıntı yaşamadıysam, kendimden ödün verdiğim içindi beki de. Bu noktada çok şey kaybetmiş olabilirim. Kırk yaşındayım. Kendimle ilgili birçok duygudan kendimi mahrum bıraktım. Kendimle ilgili yaşayabileceğim hazlardan kendimi mahrum bıraktım. Bu sayede çok fazla sıkıntı yaşamadım. Ama buna gerek var mıydı? Bu olmalı mıydı? Hayır. Ben de bir kadın olarak kendimi yaşayabilmeliydim. Ama toplum bun izin veriyor muydu? Hayır. Topluma uymak zorunda mıydım? Buna da hayır. Bu kendi seçimimdi. Yani birileri ne der diye yaşamadım. Birileri de bir şey demedi. Ama demelerine gerek kalmadığı için demediler. Yani toplumun rahatlığından dolayı değil kendime yarattığım (...)dan dolayı sıkıntı yaşamadım, bunu biliyorum. Ama bu böyle olmamalıydı. Onu da biliyorum.

Yani, tabi ki her zamanki gibi önceliğim oğlum diyeceğim ve onunla ilgili hayallerim var. Okumasını istediğim bir okul, istediğim bir bölüm, çünkü onun hayali. İşte YKS ile ilgili tabi ki hayallerim var. Zaten hep, hayatımın her döneminde onunla ilgili hayallerim hep... Yani gece yatağa yattığımda ilk aklıma gelen şey hep o olmuştur. Onun hayalleri, onun geleceği olmuştur. Bunun dışında artık kendimle ilgili de “Yalnız devam etmeli miyim?” diye soruyorum kendime. Bugüne kadar, yani son üç yıla kadar bu soruyu hiç sormadım. Hatta artık insanlar da bunu çok kanıksamıştı. Kimseyi

düşünmüyor diye benden önce başkalarına cevap verebiliyorlardı. Ama artık bu gerekli mi diye düşünüyorum. Bir nokta geliyor, gayet iyi böyle diyorum. Çünkü çevreye baktığımda erkeklerin kadınlara yük olduğunu görüyorum. Böyle bir yükü tekrar taşımak istiyor muyum? Hayatımda olmalı mı? Her anlamda yani, sadece evlilik manasında değil. İlişki bile olsa kadınlar taşıyor her anlamda. “Bunu taşımaya gerek var mı?” diye düşünüyorum bir noktada. Bir noktada, yani başımı döndüğümde omuzuna dayanabileceğim, gölgesinde dinlenebileceğim bir insan olsun istiyorum. Manevi anlamda tabi ki bu. Hani paylaşabileceğim bir insan olsun artık istiyor muyum? İstiyorum. Ama deli gibi korkuyorum. Tabii ayrı... Yaşadıklarımın dolayısı. Kendimi anlatma noktasında, çok sevdiğimi söyleyemem ama. Çünkü yaşadıklarımı tekrar yaşadığımı hissediyorum. Bazen sorduklarında zannediyorlar ki, hani gizlediğim için konuşmuyorum. Ama bu tamamen yorgunluğumdan kaynaklı bir konuşmama. Yorgunluğumdan kaynaklı bir suskunluk. Hani onları anlatacak gücüm yok. Bazen bir ileri şey der. Yazmayı çizmeyi de çok severim. İşte, belki bir şeyler yazmalısın. Ama benim yazmaya ne cesaretim ne yüreğim henüz yok. Belki bir gün zamanı gelirse, kendiliğinden olur mu, bilmiyorum ama anlatmak, yazmak, konuşmak yaşadıklarımı, beni yoruyor. Hep annem şey der: “Sakla, sakla iyi sakla.” Aslında bir şey saklamıyorum. Konuşmak beni yorduğu için konuşmamayı tercih ediyorum. İlk ayrıldığımda da giderken arkadaşına dedim. Ertesi gün mahkemem vardı. Sen de ki bugün mahkemeye, ayrılmaya gitti, hiçbir şey sormanızı istemiyor. Çünkü gerçekten konuşacak gücüm yok o konuda.

Gayet keyifliydi, belki de iyi geldi. Hani hep konuşmadığım için bu noktada, tanımadığım birine anlatmak, yargılamayacak birine anlatmak, hikayeni seni bilmeyen insanlara ulaştırmak, bir noktada iyi geldi diyebilirim bana. Ne olduğunu bilmeden ama birilerine hissettirmek iyi geldi diyebilirim.